

Ned i litteraturen

Et undervisningsforløb af
Anne Sofie Kilian

CARLSEN *Ekstra*

carlsensekstra.dk

I forløbet her skal du arbejde med Sarah Engells novellesamling *Mindre end en kilometer væk*.

Novellesamlingen er udgivet i anledning af Sarah Engells 10-årsjubilæum som forfatter i 2019. Nogle af novellerne har været udgivet før, andre er helt nye.

Sarah Engell er en af vores allerstørste ungdomsforfattere, og alle novellerne i samlingen kredser om det at være ung.

Nogle af novellerne vil I kunne spejle jer i. Andre vil sikkert virke fremmede. Enten fordi de foregår i et miljø, I ikke kender, eller fordi hovedpersonen står i en konflikt, I aldrig har stået i. Men uanset om novellerne virker genkendelige eller fremmede, kredser de alle om et moderne ungdomsliv, og alle vil de kunne lære jer noget om jer selv.

Hvad skal I lære?

Når I har arbejdet med forløbet her, kan I:

- undersøge, analysere og præsentere en moderne ungdomsnovelle
- pege på og perspektivere typiske temaer i moderne ungdomslitteratur
- blive lidt klogere på jer selv.

Hvordan skal I arbejde?

I dette forløb skal I opleve, undersøge og tænke over tre stærke ungdomsnoveller af Sarah Engell. I skal læse og arbejde med novellerne i læsegrupper og undervejs dele jeres tanker med resten af klassen. Der vil også være opgaver, som I skal arbejde med alene.

Udover de tre noveller, som hele klassen arbejder med, skal hver læsegruppe arbejde med en af novellesamlingens øvrige noveller. I skal fremlægge novellen for resten af klassen, og måske inspirerer I på den måde hinanden til at læse de andre noveller i samlingen også.

Før I læser, skal I karakterisere ungdomslivet anno 2020 i klassen. Nogle af de temaer I sammen finder frem til, vil I møde i de noveller, I skal læse i forløbet.

Mens I læser, skal I opleve og undersøge tre noveller i læsegrupper. Til hver novelle vil der være tre analytiske fokuspunkter, som I skal arbejde med.

Efter I har læst, skal I samle op i klassen på de tanker, som novellerne har sat i gang hos jer. Herefter bliver novellesamlingens øvrige noveller fordelt på læsegrupperne. I skal bruge de analytiske fokuspunkter, som I arbejdede med, mens I læste, til at analysere den novelle, I får tildelt.

Som afslutning på forløbet skal I fremlægge jeres novelle og arbejdet med den for resten af klassen.

Rigtig god fornøjelse!

FØR I LÆSER

#Ungdomsliv lige nu

De unge, I møder i novellerne i *Mindre end en kilometer væk*, står alle i konflikter, som på forskellige måder er relateret til ungdomslivet. Men hvad kendetegner egentlig den periode, I står midt i? Hvad er svært? Hvad er skønt? Hvilke tendenser i samfundet lige nu er med til at præge jeres ungdom? Og hvad, i jeres ungdom, gælder for alle unge på tværs af tid?

Alene

Skriv i stikord, hvordan det er at være ung i dag.

- Hvordan ser hverdagen ud for unge i dag?
- Hvad er vigtigt for unge i dag?
- Hvad bekymrer unge i dag?

Læsegruppen

- Del jeres tanker i læsegruppen, og find 5 temaer, som I synes karakteriserer ungdomslivet, som det ser ud lige nu.

Klassen

Præsenter jeres temaer i klassen. Tal sammen om spørgsmålene herunder:

- Hvad optager unge i dag?
- Hvilke tendenser i samfundet præger jeres ungdomsliv?
- Hvad er typiske ungdomskonflikter?
- Tror I, at unge i dag er mere pressede eller bekymrede, end unge var tidligere?

MINDRE END EN KILOMETER VÆK

Den første novelle, I skal læse, er novellesamlingens titelnovelle – *Mindre end en kilometer væk*. I novellen møder I Lilly Sophie, der har 458 matches på Tinder.

FØR I LÆSER NOVELLEN

Læsegruppen

Før I læser novellen, skal I tale om Tinder og titlen

- Hvad er Tinder, og hvordan fungerer Tinder?
- Hvad er sammenhængen mellem Tinder og novellens titel?
- Hvilke sider af ungdomslivet, tror I, novellen handler om?

Udveksl jeres tanker i *klassen*.

MENS I LÆSER NOVELLEN - Læs og følg spor

Nu skal I læse novellen. I skal følge spor i teksten, mens I læser.

Skriv stikord til sporene på **ARBEJDSARK 1: LÆS OG FØLG SPOR**.

Det første afsnit skal I læse højt for hinanden og drøfte i *læsegruppen*.

Læsegruppen

Læs det første afsnit højt, og tal om spørgsmålene sammen.

- Hvad er situationen?
- Hvem er *jeg*?
- Hvem er *du*?
- Hvad er jeres umiddelbare indtryk af novellens jeg-fortæller?

I kan vælge at læse resten af novellen højt for hinanden i læsegruppen. I kan også læse individuelt og bagefter arbejde med novellen sammen.

Mens I læser, skal I følge spor i teksten. I skal finde:

- spor, der fortæller, hvem Lilly Sophie er – på overfladen,
- spor, der fortæller, hvem Lilly Sophie er – under overfladen,
- spor, der fortæller, hvordan stemningen er under daten,
- de hashtags, Lilly Sophie nævner.

EFTER I HAR LÆST NOVELLEN

Når I har læst novellen, skal I tale om de spor, I har fundet.

Læsegruppen

- Hvilket indtryk får I af Lilly Sophie?
- Hvordan er stemningen under daten? Skifter stemningen undervejs?
- Hvilke hashtags nævner Lilly Sophie i novellen? Hvad siger de om hende og den konflikt, hun står i?

Klassen

Tal i klassen om de spor, I har fundet.

- Hvad er jeres umiddelbare oplevelse af teksten? Hvilke stemninger fornemmer I? Hvilke følelser mærker I? Hvilke indre billeder får I?
- Hvad er Lilly Sophies konflikt?
- Hvordan passede jeres tanker om novellen, før I læste, med det I har læst?

STIL SKARPT PÅ PERSONSKILDRING

Lilly Sophie er hele tiden ekstremt opmærksom på sig selv og sine omgivelser. Alle bevægelser, alle synsindtryk og alt, hvad der bliver sagt, registreres, analyseres og koreograferes. Det er som om, hun ser alting – også sig selv – udefra, som en instruktør i et teaterstykke, hvor hun selv har hovedrollen.

I skal nu undersøge, hvem Lilly Sophie er – på og under overfladen. Brug jeres stikord og de spor, I har fundet i novellen.

Læsegruppen

Opsummér, hvad I får at vide om jeg-fortælleren. Hvilket billede af sig selv vil hun gerne tegne udadtil, og hvad får I at vide om hende, som hun ikke viser sine omgivelser.

- Hvordan fremstiller hun sig selv – for andre?
- Hvordan fremstiller hun sig selv – for sig selv?
- Find eksempler i teksten, hvor hun afslører, hvordan hun i virkeligheden har det?

Alene

Med udgangspunkt i samtalen med læsegruppen, skal I, hver for sig, skrive

en personskildring af novellens jeg-fortæller. Kom ind på følgende i personskildringen:

- Hvordan selvfremskildrer Lilly Sophie sig?
- Hvordan har hun det egentlig inde i?
- Hvad drømmer hun om?
- Hvad er hun bange for?

Klassen

Læs et par personskildringer højt for hinanden i klassen. Tal derefter om spørgsmålene herunder:

- Hvordan er Lilly Sophies selvfremskildring styret af værdier eller forventninger, der kommer udefra?
- Hvordan er disse værdier og forventninger i konflikt med det, hun gerne vil?
- Hvordan påvirker hendes selvfremskildring og ydre syn på sig selv, den måde hun ser på og møder andre?
- Hvilket indtryk får I af Jeppe?
- Se på teksterne til Jeppe og Lilly Sophies Tinder-profiler. Hvorfor har de hver især formuleret teksterne, som de har? Hvad siger teksterne om dem?

STIL SKARPT PÅ FREMSTILLINGSFORM

Når vi læser noveller, er vi som læsere med i situationen på tæt hold. Der er tit zoomet helt ind, og vi får detaljer, der tegner scenen på en måde, så vi kan se det hele for os. I **sceniske fremstillinger** fortælles der i næsten samme tempo, som situationen eller begivenheden foregår, der er dialoger, og i novellen her får vi også indblik i det, man ikke kan se på en scene.

Læsegruppen

Læs novellens første afsnit igen, og find eksempler på de forskellige fremstillingsformer, der er med til at tegne scenen i afsnittet. I skal finde eksempler på:

- **Situationsberetning**, altså steder, hvor der berettes detaljeret og udførligt, så I kan se scenen for jer, næsten som i en teaterforestilling.
- **Fortælle tid og fortalt tid**, altså steder der viser, at den tid, det tager at fortælle om situationen, er nærmest den samme, som den tid, situationen varer.
- **Dialog**, altså steder, hvor der gengives replikker.

- **Tankeforløb**, altså steder, der giver indblik i jeg-fortællerens tanker, kommentarer til og refleksioner om situationen.

Klassen

Fremlæg jeres arbejde med fremstillingsformerne i klassen, og diskutér spørgsmålene herunder.

- Hvad betyder novellens brug af fremstillingsformer for jeres oplevelse af novellen og novellens jeg-fortæller?
- Er jeg-fortælleren troværdig? Find steder i novellen, hvor jeg-fortælleren lyver om sig selv. Prøv, om I både kan finde steder, hvor hun lyver for andre, og steder hvor hun lyver for sig selv.
- Hvor i novellen mister jeg-fortælleren kontrollen over sin selvfremsstilling og begynder at afsløre sider af sig selv, som hun ikke viser udadtil?

STIL SKARPT PÅ TEMA

Med udgangspunkt i konkrete nedslag i teksten skal I nu arbejde med novellens tema.

Læsegruppen

NEDSLAG #1: KENDER DU TYPEN

Igennem hele novellen inddeler jeg-fortælleren sig selv og andre i typer: *Jeg er typen, der ranker ryggen; Jeg er ikke den overfladiske type; Jeg beslutter at være den udfarende type; Hvis du er typen, der bestiller kød...*

- Hvad siger det om jeg-fortælleren, at hun ser sig selv og andre som typer?
- Hvilke konsekvenser har det for jeg-fortælleren, at hun deler sig selv og dem, hun møder, ind i typer?
- Er det typisk for den tid, vi lever i, at dele os selv og andre ind i typer, eller tror I altid, at har mennesket har gjort det?
- Kender I selv til trangen til at se jer selv og andre som typer?

NEDSLAG #2: PERFECT UPERFEKT

I novellen gør jeg-fortælleren sig flere tanker om det perfekte: *Det perfekte liv er en syg tendens i tiden. A beautiful thing is never perfect. Hashtag perfekt uperfekt.*

- Diskutér, hvordan jeg-fortælleren har det med det perfekte og det uperfekte – på overfladen og under overfladen?

- Hvorfor siger jeg-fortælleren på side 11: din dobbeltmoral gør mig lettet?
- Forklar, hvordan det perfekte liv kan være en syg tendens i tiden?
- Hvilke krav om det perfekte møder I i jeres liv?

NEDSLAG #3: IRL ER FUCKING OPREKLAMERET

Gennem hele novellen ser jeg-fortælleren sig selv udefra. Hun er optaget af sit spejlbillede på caféen, og hun vil hele tiden *gerne vise...*

- Hvilke modsætninger kan I finde mellem den virkelighed, som Lilly Sophie viser på de sociale medier og i mødet med Jeppe, og den virkelighed, som er Lilly Sophies IRL?
- Hvorfor tænker hun på side 23: Måske er jeg holdt op med at trække vejret?
- Hvilken virkelighed, tror I, hun vælger i novellens slutning – IRL eller den medierede? Begrund jeres svar.

Klassen

- Tal om nedslagene og de tanker, I har gjort jer, med resten af klassen.

TANKER OM TEKSTEN

I skal nu nærme jer en fortolkning af novellen *Mindre end en kilometer væk*. I skal bruge jeres arbejde med teksten til at give et bud på, hvad forfatteren vil sige med novellen.

Alene

- Skriv i stikord, hvad novellen fortæller dig om at være ung i dag. Kan du genkende dig selv i novellen? Måske siger den dig også noget om at være ung på tværs af tid?

Læsegruppe

- Tal sammen om, hvad forfatteren vil sige med novellen.
- Formulér i én sætning, hvad novellens budskab er.

Klassen

Præsenter og tal om jeres formuleringer i klassen.

- Hvad vil forfatteren fortælle os?

- Hvad siger novellen om at være ung i dag?
- Siger novellen noget om at være ung – ikke bare i dag men til alle tider?
- Bliver Lilly Sophie klogere på sig selv i novellen?
- Bliver I klogere på jer selv af at læse novellen?

ROTTERNE

Den anden novelle, I skal læse, hedder *Rotterne*. I novellen møder I Lukas og de rotter, der forfølger ham.

FØR I LÆSER NOVELLEN

Læsegruppen

Før I læser novellen, skal I tale lidt om rotter.

- Hvad forbinder I med rotter?
- Kender I faste udtryk om rotter? Hvad betyder det fx *at have rotter på loftet, at være helt til rotterne, at være i et rotteræs*?
- Hvilke sider af ungdomslivet, tror I, novellen handler om?

Udveksl jeres tanker i **klassen**.

MENS I LÆSER NOVELLEN - Læs og følg spor

Nu skal I læse novellen. I skal følge spor i teksten, mens I læser.

Skriv stikord til sporene på **ARBEJDSARK 2: LÆS OG FØLG SPOR**.

Det første afsnit skal I læse højt for hinanden og drøfte i *læsegruppen*.

Læsegruppen

Læs det første afsnit højt, og tal om spørgsmålene sammen.

- Hvad er situationen?
- Hvem er jeg?
- Hvad er jeres umiddelbare indtryk af novellens jeg-fortæller?

I kan vælge at læse resten af novellen højt for hinanden i læsegruppen.
I kan også læse individuelt og bagefter arbejde med novellen sammen.

Mens I læser, skal I følge spor i teksten. I skal finde:

- spor, der fortæller, hvem Lukas er,
- spor, der fortæller om de steder, vi møder Lukas,
- spor, der fortæller om rotterne,
- spor, der fortæller, hvem Dennis er.

EFTER I HAR LÆST NOVELLEN

Når I har læst novellen, skal I tale om de spor, I har fundet.

Læsegruppen

- Hvilket indtryk får I af Lukas?
- Hvor og hvornår kan Lukas se og høre rotterne?
- Hvilket indtryk får I af Dennis?

Klassen

Tal i klassen om de spor, I har fundet.

- Hvad er jeres umiddelbare oplevelse af teksten? Hvilke stemninger fornemmer I? Hvilke følelser mærker I? Hvilke indre billeder får I?
- Hvad er Lukas' konflikt?
- Hvordan passede jeres tanker om novellen, før I læste, med det I har læst?

STIL SKARPT PÅ PERSONSKILDING

Lukas kan falde i staver over himlens farver og mønstret i toastbrødet, men lever samtidig i en verden, hvor alt går meget stærkt.

I skal nu undersøge, hvem Lukas er, og hvordan han har det med dem, der er omkring ham. Brug jeres stikord og de spor, I har fundet i novellen.

Læsegruppen

Med udgangspunkt i jeres spor og stikord skal I opsummere, hvad I får at vide om jeg-fortælleren.

- Hvem er Lukas?
- Hvornår har Lukas det dårligt?
- Hvornår har Lukas det godt?
- Hvad er det ved Dennis, som Lukas godt kan lide?

Alene

Med udgangspunkt i samtalen med læsegruppen, skal I, hver for sig, skrive en personskildring af Lukas. Kom ind på følgende i personskildringen:

- Hvad presser Lukas?
- Hvad er Lukas bange for?
- Hvad tror du, Lukas allerhelst vil?

Klassen

Læs et par personskildringer højt for hinanden i klassen. Tal derefter om spørgsmålene herunder:

- Hvorfor bliver Lukas forfulgt af rotter?
- Hvad siger det om Lukas, at han, på side 51, falder i staver over *måden, græsset var grønt på*?
- Hvordan vil I beskrive Dennis? Hvad gør han? Hvad kan han?
- Hvordan er deres relation?
- Forklar sætningen på side 52: *Dennis er min ven. Min ven, der er på arbejde.*
- Forklar sætningen på side 65: *Måske spekulerer han over, hvilken slags småkager hans datter egentlig kan lide?*

STIL SKARPT PÅ MILJØ

I novellen møder vi Lukas i forskellige miljøer. En tidlig morgen på en cykelsti, på Copenhagen Business School inden en eksamen, i sin lejlighed og på vej til Fakta.

Læsegruppen

Med udgangspunkt i de spor I har fundet i novellen, skal I beskrive de miljøer, vi møder Lukas i. I skal komme ind på både det fysiske og psykiske miljø.

- Vælg tre miljøer.
- Brug konkrete nedslag i teksten i jeres beskrivelser.
- Skriv beskrivelserne i stikord, så I kan fremlægge dem for klassen.

Klassen

- Fremlæg jeres analyser af miljøerne i klassen.
- Hvad er forskellene og lighederne mellem de forskellige miljøer?
- Hvordan oplever Lukas verden omkring sig?
- Hvad er det ved Lukas, der gør det svært for ham at være i den verden?
- Hvordan kan lejligheden på én gang være et helle og et sted, der giver Lukas klaustrofobi?

STIL SKARPT PÅ SPROGET

Lukas tænker. Over tiden og døden og udsigten. Og over ord. I denne aktivitet skal I gøre Lukas kunsten efter. I skal undersøge og tænke over sproget i novellen.

Læsegruppen

Diskutér følgende nedslag i teksten. Skriv stikord undervejs, som I kan bruge, når I skal drøfte nedslagene med resten af klassen.

NEDSLAG #1: HVID AFDELING

På side 55 tænker Lukas på sidst, han røg på *hvid afdeling*.

- Hvad er hvid afdeling? Hvorfor farven hvid?
- Hvorfor siger Dennis, at det er den slags, der gør det sværere for Lukas?
- Hvad mener Dennis, når han siger: Man skal ikke overtænke ordene, bare bruge dem?
- Hvad mener Lukas, når han siger: Ingen forstår hvid afdeling.
- Kan I finde andre eksempler i novellen på, at Lukas overtænker ordene?
- Er I enig med Dennis i, at man ikke skal overtænke ord?

NEDSLAG #2: SOLSORTE OG ROTTER

På side 51 falder Lukas i staver over en solsort.

- Hvordan beskrives solsorten?
- Hvorfor lægger han mærke til solsorten netop der?
- Hvad kan solsorten være et symbol på?

Sammenlign beskrivelsen af solsorten med beskrivelsen af rotterne længere nede på side 51

- Hvordan beskrives rotterne?
- Hvorfor kommer rotterne netop der?
- Hvad kan rotterne være et symbol på?
- Hvorfor siger Lukas på side 54: *De havde jagtet mig længe, tror jeg. Jeg havde bare ikke opdaget det, fordi jeg var lige så hurtig som dem.*
- Hvorfor siger Lukas på side 56: *Nogle dage ville jeg ønske, at jeg selv var en rotte?*

NEDSLAG #3: BLOMKÅL OG HUSBLAS

Dennis har givet Lukas en opgave. Hver morgen skal han gå i Fakta og købe fire ting. Dennis kommer med forslag til mad, de kan lave sammen.

- Hvorfor tror I, Dennis har givet Lukas den opgave?
- Hvorfor har Lukas i dag købt tarteletskaller, soyasauce, blomkål og husblas?
- Hvorfor ser Dennis indkøbet som et tilbageskridt?
- Hvad kan indkøbet være et symbol på?
- Hvordan kan slutningen på novellen forstås symbolsk: *Så siger Dennis: "Måske kan det alligevel blive en fin ret. Tarteletskaller, soyasauce, blomkål, husblas."*

Klassen

Tal om nedslagene og de tanker, I har gjort jer, med resten af klassen.

TANKER OM TEKSTEN

I skal nu nærme jer en fortolkning af novellen. I skal bruge jeres arbejde med teksten til at give et bud på, hvad forfatteren vil sige med teksten.

Alene

- Skriv i stikord, hvad novellen fortæller dig om at være ung i dag. Kan du genkende dig selv i novellen? Måske siger den dig også noget om at være ung på tværs af tid?

Læsegruppe

- Tal sammen om jeres tanker om novellens budskab.
- Formulér i én sætning, hvad budskabet i novellen er.

Klassen

Præsenter og tal om jeres formuleringer i klassen.

- Hvad vil forfatteren fortælle os med novellen?
- Hvad siger novellen om at være ung i dag?
- Hvad siger den om det samfund, I er unge i?
- Siger novellen noget om at være ung – ikke bare i dag men til alle tider?
- Bliver Lukas klogere på sig selv i novellen?
- Bliver I klogere på jer selv af at læse novellen?

BLACK CATS AND VOODOO DOLLS

Den sidste novelle, I skal læse sammen, hedder *Black cats and voodoo dolls*. I novellen møder I Tobias, der er fanget i sin egen krop.

FØR I LÆSER NOVELLEN

Læsegruppen

Før I læser novellen, skal I tale om titlen.

- Hvad er black cats?
- Hvad er voodoo dolls?
- Hvorfor tror I, novellen hedder sådan?
- Hvilke sider af ungdomslivet, tror I, novellen handler om?

Udveksl jeres tanker i **klassen**.

MENS I LÆSER NOVELLEN - Læs og følg spor

Nu skal I læse novellen. I skal følge spor i teksten, mens I læser. Og I skal holde tungen lige i munden, for mens I læser, bliver I ført ind i forskellige verdner – både den virkelige og den der findes i drømme og eventyr.

Skriv stikord til sporene på **ARBEJDSARK 3: LÆS OG FØLG SPOR**.

Det første afsnit skal I læse højt for hinanden og tale sammen om i læsegruppen. I skal læse til og med *Men der er kun lyden af regnvejrs mod vinduet*.

Læsegruppen

Læs det første afsnit højt, og tal om spørgsmålene sammen.

- Hvilke dele af teksten hører til i den reelle verden? Hvad sker der i den?
- Hvilke dele af teksten hører til i en anden verden? Hvad sker der i den?
- Hvilke intertekstuelle referencer kan I finde?
- Hvad tror I, novellen handler om?

I kan vælge at læse resten af novellen højt for hinanden i læsegruppen. I kan også læse individuelt og bagefter arbejde med novellen sammen.

Mens I læser, skal I følge spor i teksten. I skal finde:

- spor, der fortæller om situationen her og nu,
- spor, der fortæller om begivenheden, vi hører om i tilbageblik,
- spor, der fortæller om Julie og Tobias' kærlighed,
- intertekstuelle spor i teksten.

EFTER I HAR LÆST NOVELLEN

Når I har læst novellen, skal I tale om de spor, I har fundet.

Læsegruppen

- Hvor er Tobias – her og nu, mens han fortæller? Hvad er hans situation?
- Hvilken begivenhed går forud for den situation, han er i nu?
- Hvilke intertekstuelle referencer har I fundet? Prøv om I kan dele dem ind i forskellige kasser, fx en kasse for popsange, en kasse for gamle sange, en kasse for eventyr, en kasse for litterære klassikere, malerier...

Klassen

Tal i klassen om de spor, I har fundet.

- Hvad er jeres umiddelbare oplevelse af teksten? Hvilke stemninger fornemmer I? Hvilke følelser mærker I? Hvilke indre billeder får I?

- Hvor mange fortælleplaner kan I finde i novellen?
- Tal kort om de forskellige intertekstuelle referencer – I skal undersøge dem nærmere senere.
- Hvordan passede jeres tanker om novellen, før I læste, med det I har læst?

STIL SKARPT PÅ PERSONSKILDRING

Tobias er lam og ligger på hospitalet. Han kan ikke bevæge sig, han kan ikke tale, og øjnene er det eneste, han kan bevæge. Men inden i Tobias kan alt lade sig gøre.

Læsegruppen

Med udgangspunkt i jeres spor og stikord skal I opsummere, hvad I får at vide om jeg-fortælleren.

- Hvordan var Tobias før ulykken?
- Hvordan er han efter ulykken – set udefra?
- Hvordan er han efter ulykken – set indefra?
- Hvad er Tobias bange for?
- Hvad drømmer han om?

Alene

Med udgangspunkt i samtalen med læsegruppen, skal I, hver for sig, skrive en personskildring af Tobias. Kom ind på ligheder og forskelle før og efter ulykken. Find det sted i teksten, som klartest eller stærkest viser, hvem Tobias er. Øv oplæsning af stykket.

Klassen

Læs et par tekststykker højt for hinanden i klassen.

Tal derefter om spørgsmålene herunder:

- Hvilket indtryk får I af Tobias?
- Hvordan reagerer Tobias på begivenheden?
- Hvilket indtryk får I af Julie?
- Hvordan reagerer hun på begivenheden?
- Ændrer jeres indtryk af Julie sig undervejs?
- Hvorfor tænker Tobias på Julie som en fisk og sig selv som et sort lam?

STIL SKARPT PÅ KOMPOSITION

Vi får at vide, at Tobias har smerter, at hans krop brænder, og at han får medicin, der gør ham tummelumsk. Det er i den tilstand, han fortæller sin historie. Forfatteren har ikke hjulpet sin læser ved fx at stille begivenhederne op i kronologisk rækkefølge eller sortere drømme eller tilbageblik fra. Vi må selv finde hoved og hale i Tobias historie.

Læsegruppen

I skal danne jer et overblik over novellens fortælleplaner:

- Tobias på hospitalet
 - Tobias på hotellet
 - Tobias' barndom
 - Tobias' drømmeland.
-
- Tag et ark A4-papir og slå streg midt på papirets lange led. Stregen er en tidslinje, og ovenover stregen skriver I novellens begivenheder i den virkelige verden i kronologisk rækkefølge. Under linjen skriver I det, der hører til drømmeland.

Klassen

Fremlæg jeres arbejde med kompositionen i klassen, og diskutér spørgsmålene herunder.

- Hvor i novellen får I første gang at vide, hvad der er sket med Tobias?
- Hvad opnår forfatteren ved at komponere teksten, som hun gør?
- Det samme tekststykke står i begyndelsen af novellen og i slutningen af novellen: *Drengen løb for sit liv, men han kom ingen vegne, for han lå ned, og benene kunne ikke bevæge sig. Han skreg. Han håbede, at fisken hørte det. At nogen hørte det. Men der er kun lyden af regn mod vinduet.* Forklar tekststykket med jeres egne ord.
- Hvorfor gentages tekststykket i slutningen af novellen?
- Novellen åbnes som et eventyr med *Der var engang*. Sluttes novellen også som et eventyr?

STIL SKARPT PÅ INTERTEKSTUELLE REFERENCER

Der er mange intertekstuelle referencer i novellen. I har været på jagt efter intertekstualitet i læsegruppen. Men måske de andre læsegrupper har fundet intertekstuelle referencer, som I ikke har spottet?

Læsegruppen

- Find jeres oversigt over intertekstuelle referencer. Hvis I ikke allerede har gjort det, så undersøg på nettet, hvor novellens titel kommer fra.

Klassen

Hvor mange intertekstuelle referencer kan I sammen finde?

- I hvilken historie bliver der spurgt: *Hvad laver en lygtepæl i et garderoberobeskab?*
- I hvilken historie er der en meget travl kanin, der hele tiden kigger på sit lommeur?
- Prøv, om I kan forklare, hvordan lygtepælen i garderoberobesket passer ind i novellen her og i Tobias' verden?
- Prøv, om I kan forklare, hvordan den travle kanin passer på novellen her og på Tobias' tanker om tiden – og om fortiden, nutiden og fremtiden?
- Hvad er der med popsangene?
- Hvorfor hedder novellen *Black cats and voodoo dolls*?
- Hvad betyder det for jeres læseoplevelse, at der er så mange intertekstuelle referencer?
- Hvad betyder de intertekstuelle referencer for jeres forståelse af novellen?

TANKER OM TEKSTEN

I skal nu nærme jer en fortolkning af novellen. I skal bruge jeres arbejde med teksten til at give et bud på, hvad forfatteren vil sige med teksten.

Alene

- Skriv i stikord, hvad novellen fortæller dig om at være ung – og om at være menneske. Kan du genkende dig selv i novellen? Hvilke tanker har novellen sat i gang hos dig?

Læsegruppen

- Tal sammen om jeres tanker om novellens budskab.
- Formulér i én sætning, hvad budskabet i novellen er.

Klassen

Præsenter og tal om jeres formuleringer i klassen.

- Hvad vil forfatteren fortælle os med novellen?
- Hvad siger novellen om at være ung?
- Hvad siger novellen om at være menneske?
- Hvilket indtryk gjorde novellen på jer?
- Bliver I klogere på jer selv af at læse novellen?

EFTER I HAR LÆST

I har nu oplevet og arbejdet med tre noveller fra Sarah Engells novellsamling *Mindre end en kilometer væk*. I har delt jeres umiddelbare indtryk af teksterne, I har undersøgt teksterne og gjort jer tanker om teksterne og perspektiveret dem til jer selv og den verden, I lever i.

I har styrket trænet jeres analysemuskler og stillet skarpt på:

- personskildring
- miljø
- komposition
- sprog
- tema
- intertekstualitet

FLERE NOVELLER

Læsegrupper

I forløbets sidste aktivitet skal hver **læsegruppe** arbejde med en af de øvrige noveller i *Mindre end en kilometer væk*.

- Fordel de 5 noveller mellem læsegrupperne.
- Læs novellen og del jeres umiddelbare oplevelse af novellen.
- Vælg tre analysepunkter fra listen ovenover. Vælg de fokuspunkter, som er relevante for den novelle, I arbejder med. Begrund hvorfor netop disse analysepunkter er de mest relevante.
- Undersøg jeres novelle. I skal bruge arbejdet med fællesnovellerne som inspiration.
- Fremlæg jeres arbejde for resten af klassen. Fremlæggelsen skal indeholde en præsentation af novellen, en analyse og fortolkning og en perspektivering.

Klassen

Som opsamling på forløbet skal I sammen diskutere spørgsmålene herunder:

- Hvad var fælles for novellerne?
- Hvad adskiller novellerne?
- Hvilket indtryk har novellerne gjort på jer?
- Hvorfor hedder novellesamlingen mon *Mindre end en kilometer væk*?
Hvordan passer novellesamlingens titel på de enkelte noveller?

EFTER I HAR LÆST

?

?

?

